

Список використаних джерел

1. World Bank (2023). The Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment. URL:<http://documents.worldbank.org/curated/en/099445209072239810/P17884304837910630b9c6040ac12428d5c>.
2. Національний банк України (2023). Статистика. URL:<https://bank.gov.ua/ua/statistic>.
3. Bogdan, T., Grieveson, R., and Landesmann, M. (2022). Evaluation of Ukraine's National Recovery Draft Plan. wiiw Policy Note/Policy Report, No. 61, November 2022. 31 pp.

*Бірюк Дмитро Олександрович,
Головний державний інспектор;
Головне управління ДПС у м. Києві*

ДО ПИТАННЯ УЗГОДЖЕНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІКИ

Незважаючи на існування великої кількості фінансових інструментів, спрямованих на розв'язання нагальних питань, пов'язаних із економічним розвитком в Україні, практика свідчить про недостатню ефективність їх використання щодо досягнення поставлених цілей та протистояння поширенню кризових процесів. Окрім специфічних властивостей, притаманних кожному окремому фінансовому інструменту, що об'єктивно накладає суттєві складнощі в процесі їх вибору та застосуванні, важливим постає наявність сприятливого макроекономічного середовища, а також фінансової стратегії, які б дозволили повніше реалізувати функціональний потенціал зазначеного інструментарію. При всій раціональності такого підходу його втілення залишається недостатньо результативним внаслідок відсутності належної обґрунтованості його значимості. Особливо така потреба актуалізується в сучасних умовах, починаючи з пандемії коронавірусу та у зв'язку із військовою агресією росії й потребою подальшого пост воєнного відновлення України. Тож поглибленого аналізу потребує комплекс питань, пов'язаних із окремими науково-методичними підходами до використання фінансового інструментарію.

До суттєвих резервів продуктивного вирішення зазначених завдань слід віднести можливість, пов'язані із цифровізацією як однією з ключових тенденцій сучасного розвитку світу. Очевидно, що потреба звернутися до потенціалу цифрових технологій не обмежується рівнем вдосконалення механізму використання окремих видів фінансового інструментарію відповідно до його внутрішньої сутності. Так, наприклад, стосовно податкових інструментів при їх удосконаленні на базі нових технологій не можна допустити ігнорування узгодженості принципів ефективності і

справедливості, а також реалізації фіскально-регулюючого типу податкової політики, характерної для ряду високорозвинених країн.

Разом з тим, у загальному сенсі поширення цифровізації має торкнутися й формування загального макроекономічного середовища та процесу обґрунтування фінансової стратегії, що мають виключне значення для вирішення тактичних завдань. Тобто, практична реалізація принципу єдності стратегії і тактики також безпосередньо пов'язана з новими тенденціями, що здійснюють свій вплив на розвиток соціально-економічних відносин з врахуванням усіх можливих позитивних і негативних ефектів. Сьогодні не допустимим є ігнорування втрати багатьма компаніями формату їх класичної діяльності, що відбувається внаслідок використання мережі Інтернет для залучення та взаємодії їх цілодобово з різних куточків світу з

економічними суб'єктами, клієнтами. Це призводить до іншого сприйняття стратегічних орієнтирів, а також способів вирішення коротко- і середньострокових завдань і відповідно нових видів фінансових інструментів. Тобто, стратегічно-орієнтований підхід, що відрізняється виділенням цільових стратегічних орієнтирів як базису подальших тактичних кроків, зокрема вибору конкретного інструментарію, невіддільний від розуміння багатоаспектності втілення та наслідків процесів цифрової трансформації. Останню розглядають як «діяльність, яка має на меті використання цифрових технологій для вирішення традиційних проблем інноваційними способами» [1]. Цим пояснюється, чому процес цифрової трансформації поширюється не лише у сфері модернізації бізнесу, але й щодо більш стратегічних напрямків у всіх сферах людської діяльності.

Хоча переваги процесів цифрової трансформації очевидні, проте їх складність стримує впровадження цих процесів, а тому виникають значні відмінності між тими компаніями, що активно використовують нові технології для удосконалення HR-процесів та тими, що займають позицію вичікування [2]. Загалом цифровізація призвела та продовжує призводити до змін усталених відносин між державою, бізнесом та громадянами. У Концепції розвитку електронного урядування в Україні на період до 2020 року зазначається, що повсякденне життя громадян стає дедалі більш «цифровим», що передбачає високий рівень очікувань від діяльності органів влади, зокрема розвитку сучасних електронних форм взаємодії, прозорості та відкритості діяльності, залучення громадян до прийняття управлінських рішень [3]. Це відкриває нові можливості для бізнесу, заохочує розвиток нових технологій та забезпечує розвиток стійкої економіки, що потребує забезпечення відповідним інструментарієм, у тому числі, фінансовим.

Вище зазначалося про втрату багатьма компаніями формату їх класичної діяльності внаслідок використання мережі Інтернет. Проте, як зазначається в науковій літературі, це стосується також традиційної фінансової моделі: «нові фінансові інструменти, наприклад, віртуальні активи, ставлять під загрозу існування традиційної фундаментальної фінансової моделі. Хоча цифрові фінансові технології спрощують і прискорюють багато бізнес-процесів, вони вимагають від користувачів

фінансової та цифрової обізнаності. Важливо покращити державний нагляд та забезпечити інтереси суспільства в отриманні надійних інструментів оплати та зберігання цінностей» [4]. Це сприятиме зростанню фінансового потенціалу держави та спрямуванню обмежених фінансових потоків в оптимальні русла.

Таким чином, важлива розробка сценаріїв державної політики післявоєнної відбудови економіки України, враховуючи при цьому стандарти і правила ЄС, що стануть основою оновленої фінансової стратегії. Від правильності обрання стратегічних векторів і пріоритетів залежатиме й правильність вибору та напрямів трансформації відповідного фінансового інструментарію. Відтак, необхідна цілісна система взаємоузгоджених заходів, здатних надати поштовх реалізації чітких стратегічних пріоритетів, обрання такого варіанту використання фінансових інструментів, за якого, вони, враховуючи економічні реалії та виклики воєнного часу, сприятимуть загальному покращенню конкурентного середовища, правил гри для всіх суб'єктів господарювання та економічних суб'єктів загалом. Адже, за великим рахунком, будь-який фінансовий інструмент торкається інтересів зазначених суб'єктів. Поєднуючи в собі всі аспекти функціонального призначення, в таких інструментах акумулюється зміст всієї сукупності фінансових та загалом соціально-економічних відносин. Тому основна проблема використання окремих фінансових інструментів лежить у концептуальному дослідженні їх взаємозв'язків, виявленні протиріч в інтересах та у пошуках відповідних компромісів такого використання для збалансування державних фінансів, стабільності фінансового простору країни та відновлення економіки.

Список використаних джерел

1. Andrushkiv I., Nadiyevets' L. (2018). Didzhytalizatsiya v bankivs'komu sektori: svitovyyu ta vitchyznyanyu dosvid. [Digitization in the banking sector: global and domestic experience]. Problemy ekonomiky. № 4. 195–200.
¹<https://innovecs.com/blog/developing-a-digital-transformation-strategy/>
2. Майбутнє HR. Що відрізняє пасивного спостерігача від активного учасника? [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ru/pdf/2019/04/ru-ru-future-of-hr-2019.pdf>
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження КМУ від 20 верес. 2017 р. № 649-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124> (дата звернення: 12.08.2022).
4. Реверчук С.К., Творидло Л.І. Особливості розвитку та державного регулювання ринку банківських послуг України в умовах цифровізації. Економічний простір. 2022. №179. С. 13 (С. 12 -18).